

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/358/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8414201138
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8414201138.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanému: Q. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom X.. M. XXXX/XX, K., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, Košice, IČO: 42247268, právne zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Miklušom, so sídlom Baštova 2, Košice, o zaplatenie 135,80 EUR s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu K. č.k. 2C/106/2014-32 zo dňa 17.09.2014, jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku II.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd K. (ďalej len súd prvého stupňa) návrh zamietol z dôvodu, že si žalobca uplatňuje úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 49,20 EUR, a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie o trovách konania vedľajšieho účastníka odôvodnil citujúc ust. § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku.

Proti rozsudku, a to proti výroku II. o trovách vedľajšieho účastníka, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca.

V odvolaní poukázal na to, že napadnutý výrok je v rozpore s procesnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania. Náhrada trov v sporovom konaní sa spravuje primárne zásadou úspechu, popri ktorej zákon pripúšťa niektoré výnimky (§ 142 ods. 2, 3; § 144, § 146 ods. 2 O.s.p.). Z hľadiska výsledku konania vedľajší účastník nemá vo vzťahu k úspechu či neúspechu v tomto konaní žiadny vzťah.

Uplatnenie nároku na náhradu trov konania vedľajším účastníkom je aj v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívanie ustanovenia § 93 ods. 2 až 4 Občianskeho súdneho poriadku, evidentne motivovaného snahou o dosiahnutie úspechu titulom uplatnenia náhrady trov konania.

Aj keď v zmysle ust. § 93 ods. 4 O.s.p. má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, t. j. má aj právo dať sa v konaní zastupovať advokátom v zmysle ust. § 24 v spojení s ust. § 25 ods. 1 O.s.p., samotné združenie má byť spôsobilé na ochranu spotrebiteľa v rámci súdneho konania bez potreby splnomocnenia advokáta na jeho zastupovanie. V prípade, že sa dá v konaní zastupovať advokátom, je povinné samé znášať náklady s tým spojené, nakoľko takto vynaložené náklady nemožno považovať za trovy účelné na uplatňovanie alebo bránenie práva.

Odôvodnenie rozhodnutia neobsahuje žiadne zdôvodnenie skutočnosti, čím je podanie vedľajšieho účastníka v spore rozhodujúce, čím prispelo k rozhodnutiu vo veci a v čom konkrétne má súd za to, že trovy právneho zastúpenia za písomné podanie vedľajšieho účastníka boli účelne vynaložené.

V uvedenej súvislosti poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 6 MCdo 5/2013 a rozhodovaciu činnosť niektorých okresných súdov SR.

Skutočnosť, že združenia vstupujú do konaní automaticky právne zastúpené a namietajú skutočnosti súdu známe, resp. ktorými sa súd zaoberá ex offo, nemožno považovať za účelne vzniknuté trovy právneho zastúpenia.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi neprizná nárok na náhradu trov právneho zastúpenia.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok vo výroku o trovách medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom potvrdiť.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Účastník konania, ktorý v spore uspel (§ 142 ods. 1 O.s.p.) alebo zastavenie konania nezavinil (§146 ods. 2 O.s.p.), má v zásade nárok na náhradu trov tohto konania. Tento postup môže súd prelomiť a nepriznať náhradu trov konania, ak sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.).

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že OZ právna pomoc spotrebiteľom vstúpilo do konania dňa 24.04.2014 ako vedľajší účastník na podporu žalovaného. V súvislosti s konaním si uplatnilo náhradu jemu vzniknutých trov, a to na právnom zastúpení.

Žalobca bol v konaní v plnom rozsahu neúspešný, preto mu podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vznikla povinnosť nahradiť trovy konania úspešnej protistrane.

Trovy konania si žalovaný neuplatnil, ale trovy konania si vyčíslil vedľajší účastník na strane žalovaného, preto bolo správne, ak ich súd prvého stupňa vedľajšiemu účastníkovi aj priznal. V predmetnej veci súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. v otázke náhrady trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7 MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania....., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu.).

Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je náhrada trov konania protistrane, ale aj vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupuje na jej podporu. Niet dôvodu na výnimku u profesionálnych právnických osôb zaoberajúcich sa vymáhaním pohľadávok.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusi ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľudí. To platí aj pre zbytočné odkladanie uplatňovania práva s výrazným časovým odstupom, ktoré je spájané aj s rizikom jeho premlčania. Nie je nič výnimočné, že s odstupom času má spotrebiteľ zhoršené podmienky obrany, sťažuje sa dôkazná situácia, a preto aj obrana námietkou premlčania je dôležitá a má svoj význam.

Vedľajší účastník je plne legitimovaným subjektom na vystupovanie v tomto konaní ako subjekt, ktorý ochraňuje práva spotrebiteľa, a to v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p.. Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Nemožno súhlasiť s názorom, že občianske združenie, ktoré bolo založené na ochranu práv spotrebiteľa, musí vo svojej podstate samo o sebe zabezpečovať aj právne služby a ochranu práv spotrebiteľa po právnej stránke. Zabezpečenie právneho zástupcu z radov advokátov je plne v súlade s plnením účelu a poslania tohto občianskeho združenia, pretože najmä v súčasnosti, pri komplikovanej právnej úprave a často meniacej sa legislatíve, pri potrebe naštudovania a zvládnutia noriem Európskej únie je nepochybné, že zastupovanie kvalifikovaným právnym zástupcom z radov advokátov je nutné a žiaduce, pričom nijakým spôsobom sa takto nespochybňuje podstata a poslanie občianskeho združenia. Práve naopak, ide o prejav zodpovedného a kvalifikovaného prístupu pri ochrane práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti je potrebné poukázať tiež na to, že samotný žalobca je v konaní zastúpený advokátskou organizáciou.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní. Súdna moc v podstate ani nemá možnosť ako podporiť združenia na účely čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako tým, že sa združeniam prizná náhrada ich nákladov.

Odvolačný súd zároveň poukazuje na rozhodnutie NS SR z 29.09.2015, sp. zn. 4 MCdo/16/2014, v ktorom NS SR uviedol: „Pojem „účelný“ je nevyhnuté chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, pred nadbytočnými či nadmernými nákladmi (napr. opakované uplatnenie náhrady za prevzatie a prípravu zastupovania, nepotrebné konzultácie s klientom atď.). Vzhľadom na ústavne zaručené právo na právnu pomoc nie je možné prostredníctvom uvedeného termínu (neúčelne vynaložené náklady konania) vymedziť kategóriu subjektov, ktorá by tak z hľadiska právneho zastúpenia mala odlišné postavenie, a tak jej de facto právo na zastúpenie advokátom v konaní upierať a z hľadiska ostatných účastníkov ju diskriminovať. Účastníka nie je možné sankcionovať tým, že mu nebude priznaná náhrada nákladov zodpovedajúca výške odmeny advokáta s tým, že sa mohol v konaní brániť sám.“ Odvolačný súd konštatuje, že uvedené závery sa rovnako vzťahujú na vedľajšieho účastníka, teda nie je možné súhlasiť s názorom, že trovy právneho zastúpenia vedľajších účastníkov sú neúčelné z dôvodu, že vedľajší účastník - občianske združenie na ochranu spotrebiteľov má byť samé zo svojej podstaty schopné poskytnúť právnu pomoc spotrebiteľovi v súdnom konaní.

Pri posudzovaní účelnosti vynaložených trov je potrebné prihliadnuť aj na to, že vedľajší účastník poskytol žalovanému kvalifikovanú ochranu. Ochrana práv spotrebiteľa v tomto konaní zo strany vedľajšieho účastníka bola účinná, nakoľko po vstupe do konania sa vedľajší účastník vo veci vyjadril (č.l. 25 a 26 spisu), navrhol žalobu zamietnuť s poukazom na spotrebiteľský charakter zmluvy, rozpor výšky úrokovej sadzby s dobrými mravmi, čo bol úkon nepochybné na prospech spotrebiteľa, teda žalovaného v tomto konaní. Keďže k procesne relevantnému vyjadreniu vedľajšieho účastníka k žalobe prostredníctvom jeho právneho zástupcu nemohlo dôjsť bez prevzatia a prípravy právneho zastúpenia, aj trovy spojené s prevzatím a prípravou právneho zastúpenia boli vynaložené účelne. Je potrebné podotknúť, že súd prvého stupňa v súlade s tvrdením vedľajšieho účastníka vyhodnotil úrokovú sadzbu ako neprimeranú a návrh žalobcu zamietol.

Činnosť vedľajšieho účastníka bola účelná, pretože viedla k sledovanému cieľu za použitia primeraných prostriedkov. Pokiaľ činnosť vedľajšieho účastníka viedla k sledovanému cieľu, nie je možné hodnotiť ju ako neúčelnú, a to aj za takého stavu, že súd z úradnej moci je povinný prihliadať na premlčanie nároku dodávateľa, resp. na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok. Vedľajší účastník sa k veci vyjadril až po tom, čo sa oboznámil so žalobou. Po preštudovaní materiálov obsiahnutých v súdnom spise namietal premlčanie nároku žalobcu. Argumentácia uznesením Najvyššieho súdu SR 6MCdo/5/2013 teda v tomto prípade neprichádza do úvahy, pretože skutkové okolnosti sú odlišné (vedľajší účastník reagoval a svoje vyjadrenie podával po tom, ako sa oboznámil so všetkými okolnosťami konkrétneho sporu).

V tejto súvislosti poukazuje odvolačný súd aj na skutočnosť, že žalobca ako veľká a silná spoločnosť, ktorej základ tvorí zahraničný kapitál (jediným spoločníkom je holandská spoločnosť) na uplatňovanie svojich nárokov proti spotrebiteľovi - fyzickej osobe zabezpečila právne zastúpenie ďalšou obchodnou spoločnosťou poskytujúcou právne služby. V tejto súvislosti, ak by odvolačný súd vyhovel odvolaniu žalobcu proti výroku o trovách vedľajšieho účastníka, poprel by zásadu rovnosti procesných strán pred súdom.

Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolačný súd rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, žalovaný a vedľajší účastník si trovy odvolacieho konania neuplatnili, tomu preto zodpovedá i výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.